

KRIZEM AVSTRALSKE SLOVENIJE

ŠLI SMO NA IZLET V MELBOURNE

Pevski zbor Verskega središča Merrylands iz Sydneya ima navado, da gre enkrat na leto, največkrat v po-božičnem času na izlet z avtobusom do neke bližnje ali daljne slovenske skupnosti v Avstraliji. Tak izlet je ponavadi združil malo družabnosti in razvedrila s spoznavanjem različnih krajev, kjer živijo naši rojaki in se je običajno zaključil z obiskom službe božje v kraju, ki smo ga obiskali. Naši pevci so tudi z veseljem zapeli pri službi božji, pa tudi kasneje pri družabnem srečanju z rojaki, ki smo jih obiskali. Na takih potovanjih smo že obiskali Wollongong, Newcastle in Brisbane, letos pa so se pevci odločili, da bi radi obiskali rojake v Melbournu.

Skoraj vsak Slovenec v Sydneyu ima prijatelje ali sorodnike v Melbournu in navdušenje za potovanje je bilo veliko. Na žalost pa so se pojavile zelo neugodne okoliščine za brezskrbno potovanje po svetu: strašni požari okrog Sydneya so povzročili napade astme in tudi zaskrbljenosti med potniki in nekatere je tudi prestrašilo enajsturno sedenje v avtobusu v vsako smer. Tako se je premislila večina pevk iz zbora, samo dve pevki sta šli na pot - a še vedno dovolj moških pevcev, da smo se lahko postavili s petjem v Melbournu. Preostali prostor v avtobusu so skoraj napolnili drugi

navdušeni popotniki in šli smo. Res je bila dolga pot, vendar je bila vredna truda. Kot se Slovencem spodobi, smo obiskali vinsko klet v okolici Melbournu in poizkusili kakih deset različnih vrst vina. In ko smo pri poizkušnji vina - nikar ne pravite Slovincu, da mora pri poizkušnji vina izpljuniti vino, ki naj bi ga poskusil; kakšna škoda bi to bila! Obiskali smo tudi nemško restavracijo sredi zelenih hribov. Višek večera pa je bil seveda obisk v Slovenskem društvu Melbournu, kjer so nas sprejeli in pogostili kot dolgo izgubljene brate in sestre. Veliko število Slovencev iz Melbournu se je zbralo v soboto zvečer v prostorih Slovenskega društva in marsikdo je bil razočaran, ko med obiskovalci iz Sydneya ni našel svojih prijateljev ali sorodnikov. Drugi so imeli več sreče, žal pa se vsi počasi staramo in smo vse manj navdušeni za dolga

potovanja. Z nami je bil na obisku pri Slovenskem društvu tudi pater Filip iz Sydneya, ki skoraj šteje Melbourne za svoj drugi dom in je prišel v Melbourne že pred nami, da bi pomagal patru Cirilu, ko je ta zaposlen s tradicionalnim družinskim taborjenjem v Mt. Elizi.

Naši pevci so napravili improviziran koncert v prostorih Slovenskega društva Melbourne, ki je bil lepo sprejet. Naslednji dan, v nedeljo smo šli k sv. maši v Kew in kot se pevcem spodobi, so pomagali peti pri sv. maši, potem tudi v dvorani, skupaj s pevci iz vseh koncev Melbourne. Na žalost je bilo veliko naših prijateljev in znancev odsotnih, tudi pater Ciril je bil na taborjenju in rekli so nam, da je tam tudi večina kuharic, kar pa je bilo kar težko verjeti, saj so nam pridne gospodinje iz Društva sv. Eme pripravile odlično kosilo, tako, da smo na celem izletu imeli samo eno pritožbo: da smo ves čas predobro in preobilno jedli.

Po kosilu smo se odpravili nazaj proti Sydneyu in bilo je okrog treh ponoči, ko smo prispeli v Merrylands, kjer nas je skrbni pater Valerijan pričakal z vročo kavo in pecivom.

Lepo nam je bilo na izletu in še enkrat se najlepše zahvaljujemo vsem, ki so nas v Melbourne tako lepo sprejeli. Upamo, da se bomo lahko oddolžili za gostoljubje, kadar pridejo Melbournčani k nam v Sydney.

Lep pozdrav vsem.

Martha Magajna

Skupina drugega tedna Mt. Elize 2002.

DRUŽINSKI TEDEN V MT. ELIZI

Januar je mesec počitnic. Verski in kulturni center svetega Cirila in Metoda v Kew že dolgo vrsto let skrbi, da se Slovenci združujemo v eno družino in skupaj preživimo počitnice ob morju. Zelo lepa zamisel pokojnega patra Bazilija. V Melbourne vsi poznamo ta kraj. Tja smo pošiljali svoje otroke, sedaj pa sami radi tja zahajamo in nekateri pripeljete svoje vnučke. Letos je preživljalo počitnice več kot 50 ljudi v prvem tednu. Tudi jaz sem se vpisala med prvimi od 6. - 12. januarja. Rada grem, saj so to moje najlepše počitnice. Naberem si moči, saj drugi skrbijo za hrano. Ta kraj se imenuje 'Greyfriars' (sivi patri). Ta košček zemlje leži tik nad obalo. Izgleda kot star grad obdan s cipresami. V sredini pa cerkva sv. Frančiška, ki je zapuščena, pa spet oživi, ko očistimo pajčevino in okrasimo oltarček. Zraven so dolga poslopja z nešteti okni. Hišnik mi je povedal, da je okoli 60 sob. Pred stavbo je prekrasen razgled, posebno v večernih urah, ko migljajo lučke Melbourne. Ribiči pa lovijo ribe, kadar je mirno morje. Nekateri boste rekli, "saj vemo, kako to izgleda". To naj bo za tiste, ki še niso bili v Mt. Elizi in samo berejo o njej. Do torka je bil z nami pater Ciril in v sredo je prišel pater Filip. Dan smo začeli takole: ob 7.30 sv. maša; ob osmih zjutraj zajtrk; ob enih kosilo; ob sedmih večerja in ob devetih "milo" za lahko in prijetno spanje.

Sami med sabo smo se razdelili po skupinah za pomoč v kuhinji. Delo otrok pa je bilo, da so nosili darove pri sv. maši ter zvonili na veliki zvon, da je vsakdo slišal, kdaj je kosilo, maša.

Pater Filip je rekel prvi dan: "Upam, da ne bo maše brez petja". Potem pa je bil presenečen, ko je zaslišal močan pevski zbor.

Maksa Koržeta vsi poznate; vsako leto pripelje barko, da poskrbi

za petkovo kosilo - ribe. Letos je s seboj vzel Adriana Butinarja in Andreja Bratina. Veseli so odšli in se žalostni vrnili - ulovili so samo štiri ribe. Mi pa smo bili ponosni nanje, saj so morali zgodaj vstati. Namesto rib smo imeli češpljeve knedeljne. Polno košaro sliv so prinesli Horvatovi iz MacLeoda.

V petek zvečer smo naredili koncert za slovo. Ta večer so nas obiskali tudi tisti, ki se niso mogli udeležiti celotnih počitnic. Hvala vam, bili smo vas veseli. Otroci so nam bili v veliko veselje. Danila Štolfa je imela zelo lepo zamisel: vse otroke je zaposlila, da so risali risbe. Ves teden so bile razstavljene v jedilnici in vsi otroci so dobili nagrade. Na koncu programa smo se lepo zahvalili vsem. Najprej patru Filipu za njegovo očetovsko skrb. Naši nadvse dobri Francki Anžin, ki je vodila kuhinjo. Hrana je bila dobra kot doma. Zelo smo bili veseli Marije Anžič, misijonarke, ki je bila prvič z nami in je v glavnem imela pregled čez vse in je tudi pomagala v kuhinji. Marjeta pa je Franckina sorodnica na dopustu. Bila je v veliko pomoč v kuhinji; hitra in prijazna. Nismo pa pozabili Tilke Lenko. Njene roke so bile povsod. Saj smo imeli vsak dan sveže pecivo. Vprašali smo jo, kje jemlje moč. Res od Boga, kot nam je rekla. Maksa smo obdarili, ker je bil največkrat v Mt. Elizi. Adrian Butinar je pa imel najlepše pospravljeno sobo - ne prvič. Poklicali smo tudi najmlajšo deklico naše skupine - Georgio. Sklenili smo z domačimi krofi in tudi vinčka ni manjkalo. Vse je popestrila slovenska pesem in nazadnje še pesem Hvala večnemu Bogu. Nisem pozabila Davida Hvalica in Simona Grilja, ki sta prevzela vso skrb za sobe in pobirala denar za prijave. Odlično sta naredila. Boglonaj! Hvala vsem, ki ste pripomogli, da so bile počitnice lepe in domače. Vse je prehitro minilo. Sonca nismo imeli dosti, v naših srcih pa je bilo vseeno toplo od prijetnega vzdušja in lepega petja.

Vse lepo pozdravlja **Anica Smrdel**.

MORDA KDO VE ALI POZNA?

Sestra nujno išče **TEREZIJO CAUSEVIČ**, rojeno **KRISTAN**, r. 24.04.1927 v Strahinju, Naklo. Nazadnje je živela v Sydneyu.

V kolikor bi kdo kaj vedel o pogrešani, naj to prosimo nemudoma sporoči veleposlaništvu.

FRANCI BRUS, rojen 8.7.1943 v Mojstrani. Od leta 1985 se ni več javil mami, ki ga išče. Živel je v Melbournu, 38 Grey St., St. Kilda.

Je močne postave in ima močno sladkorno bolezen. Po naravi je zelo pristopen.

Brat Jože Vajda, podrečje 88, Domžale 1230, Slovenija išče: **IVANA VAJDA**, rojenega 20. 02. 1942 v Metliki. Nazadnje je živel v Južni Avstraliji.

Kdorkoli bi kaj vedel o njem, naj sporoči bratu ali na veleposlaništvo.

Sestra, oziroma teta Ines Batič iz Postojne zaradi urejanja dediščine išče:

SEMY, INES, SUZY MINGOJA, hčere pokojne **DRAGICE MINGOJA**, roj. **SEVER**, nazadnje živeče v Južni Avstraliji. Kdorkoli bi karkoli vedel o njih, naj sporoči na veleposlaništvo.

Jakob Čadež išče JOŽETA. Jože je bil po rodu iz Pivke ali Sežane. Nazadnje mu je pisal v Canado leta 1965. Bil je v Melbournu in je nato prišel v Nemčijo, kjer sta bila skupaj leta 1963 in 1964. Jakob Čadež išče prijatelja, ki bi se iz teh nekaj podatkov in fotografije spodaj spoznal in bil vesel, če se mu oglasi na sledeči naslov: Jakob Čadež, 1465 East 28 Ave, Vancouver, BS, Canada.

Primelife sets a national and international benchmark in senior living.

Primelife Corporation's resort-style senior living facilities are becoming an attractive option for seniors who wish to live a relaxing and enjoyable lifestyle.

Entering a Primelife village is like checking into a five star hotel. Primelife's senior living villages offer a wide range of amenities and services that you would normally experience whilst on vacation.

For example, residents of the award winning facility Claremont Terrace have their meals provided and their rooms cleaned whilst they enjoy a swim in the lap pool, a craft class, or an outing in the facility's bus.

At Lexington Gardens in the Eastern suburbs of Melbourne, Victoria, residents are within metres of the tennis courts, bowling greens and community centre. This community centre offers residents a library, computer room, dining room, cappuccino lounge, and soon, a theatrette, gymnasium and swimming pool. Primelife's Waterford Valley Senior Living Community even has its own 18 hole championship golf course.

Residents are also provided with a 24 hour emergency service to add to their peace of mind.

The word boredom is not in the Primelife dictionary. The company appointed an events manager whose role it is to provide and coordinate stimulating and novel activities.

The company also sponsors classical music concerts to which residents are invited.

Primelife also has its own television network – Renaissance Television (RTV) which targets the over 45 age group. RTV focuses on old time classics like I Love Lucy, Lifestyle programs and sporting programs like 'Jack and the Green Talk', a bowls program. The company also has three ambassadors – Tony Barber, a well known Australian television personality, Paul Cronin, an actor and raconteur and Denis Walter, a well known Australian singer and television presenter.

These three ambassadors have regular contact with Primelife residents at functions and Primelife-sponsored events like the Senior's Picnic Day at the Mornington Race Course.

The motto at Primelife is Residents First, Residents Last.

This is the driving force behind Primelife's success. This concept of residential quality has set national and international benchmarks.

If you want to enjoy financial freedom, social freedom and in a resort-like lifestyle, call 1800 674 383 (freecall) or HELENA LEBER 03 9589 6094, Registered Volunteer of Boroondara Resource Centre.

Nadaljujem s pisanjem, dragi rojaki, v upanju, da ste veseli in zdravi na poti v dnevne doživljaje življenja.

Te dni smo praznovali deseto obletnico DOMA MATERE ROMANE in so tako stanovalci doma kot mi prisotni veselo zapeli z zadovoljstvom, da je tako dobra oskrba mogoča v času življenjske nujnosti.

Upravnica Doma matere Romane Sandra Krnel s sodelavkami na dan praznovanja 10. obletnice Doma, 16.2.2002.

Ob tem sem pregledala možnosti in ponudbe, ki bi nam do tedaj, ko postanemo starejši in betežni, nudile veselejši in lažji čas življenja. Ker živimo daleč od rojstnega kraja, nimamo ob sebi ožjega družinskega kroga. Prijatelji-dobri znanci, so naša opora in nadomeščajo širši družinski krog – bratov in sestra – to je naše resnično in edino sorodstvo v tujini. Prijetno je v družbi in v starosti so razdalje, posebno zvečer, še daljše.

V povezavi s tem že dolgo razmišljam o skupnem naselju, soseščini najbližjih. Pogovarjala sem se s predstavniki organizacij in verskih središč ter obiskala državno in privatno ponudbo oskrbe.

Kot vedno, vsak po svoje preišlja in predstavniki organizacij so predlagali, da bi v bodočih mesecih o tej zadevi razpravljali.

Predložila sem predlog podružnice, ki se s temi zadevami ukvarja in ta je; da lahko kupimo del že dograjenih naselij in ga poimenujemo SLOVENSKA – karkoli bi odločili. Cena tam bi bila odvisna od velikosti garsonjere do dveh spalnic z balkoni v nadstropju ali vrtičkom v pritličju od \$80.000 do \$140.000. Tedenska vzdrževalnina za vse – čiščenje vrtov, poslopja, uporaba vaškega avtobusa, vsi davki in zavarovalnine – znaša \$50. Vse poslovne zadeve uredi firma – potomci dobijo denar od poslopja po Vaši želji.

Drugi izhod bi bil, da Slovenci skupno kupimo zemljišče. Podružnica bi vse potrebno uredila in zgradila, vselitev pa, kot zgoraj omenjeno.

Kot zadnji izhod ali morda primerno naši skupni dosedANJI želji po domači družbi bi po odločitvi članov okrog naših čudovitih in za nas izbranih zemljišč, podružnica zgradila okrog naših klubov hišico poleg hišice, prekrito toplo kopališče, mini golf in še kaj. Naši klubi bi ostali za naše potomce, ko bodo ostareli. Za

sedaj pa bi nas obiskovali, saj bi jim nudili počitniško razvedrilo, plavanje, golf, balinanje, kavarno / restavracijo na našem dvorišču, kakor tudi otroško igrišče in MINI MARKET.

Da bi se to uresničilo, zahteva gradbeno podjetje najmanj pet do sedem delegatov - članov, ki so pripravljeni to izvesti. S tem je managementu številno zagotovljeno, da bi tako finančno kot oskrbovalno tak VEČNI POČITNIŠKI / HOLIDAY RESORT lahko vzdrževal nujno zdravniško in urgentno službo ob pritisku na zvonček v Vašem stanovanju.

**Slovenska dobrodelna agencija,
Boroondara Registered Volunteer Resource Centre.**

Helena Leber

ZA SLOVENSKO KNJIŽNO POLICO

Ob mojem zadnjem obisku Ljubljane lansko leto sem se imela priliko udeležiti več predstavitev novo-izdanih knjig slovenski javnosti in odkrila, kako živa je v Sloveniji v tem času hitrih komunikacijskih izmenjav in televizije še vedno ljubezen do knjige in koliko truda in ljubezni je vloženo v vsako novo knjižno stvaritev.

Z vami, dragi bralci, bi rada delila nekaj tega posebnega razburjenja ob odkritju lepe, pomembne, zanimive knjige in vam predstavila knjižne stvaritve, ki se mi zdijo vredne posebne pozornosti in so seveda že na moji knjižni polici.

V letu 2001 je predstavljal vrhunec knjižnih izdaj SLOVENSKI PRAVOPIS. Je delo Instituta za slovenski jezik. Izdala sta ga Slovenska akademija znanosti in umetnosti in Znanstveno raziskovalni center. Priprave za to šesto izdajo slovenskega pravopisa (prvi 1899) so se začele leta 1971 in sicer na pobudo jezikoslovca prof. Jožeta Toporišiča. Javnosti so ga predstavili v glavni dvorani SAZU in je bil velik, kulturno pomemben dogodek, ki je pritegnil kakih 200 predstavnikov medijev. Slovenski Pravopis je dosedaj največje in najtemeljitejše delo o pravilni uporabi sodobnega slovenskega knjižnega jezika.

Pravopis šteje 1.803 strani in je sestavljen iz dveh glavnih delov: Pravil in Slovarja. Obsega 130 tisoč besed oz. besednih zvez, v več kot 90 tisoč slovarskih sestavkih. Vse obravnavano je iz okvira interesov in potreb srednješolskega abiturienta in še čez, ne zajema pa specialističnega izrazja posameznih ved, če ni to pomembno za navedene zainteresirane.

O izbranih besedah in besednih zvezah slovar informira v vseh možnih pogledih: kako se kaj piše, izgovarja, kaj je besednozvrstno,

kako se slovnično pregiba, povezuje v stavku, kakšne stilne in zvrstne vrednosti je, torej slovar za vsakega, ki beseduje v knjižni slovenščini. Predvsem slovenske knjižnice bi morale imeti to dragoceno knjigo na svojih policah.

Naslednja knjiga, ki bi vam jo, dragi rojaki, rada priporočila, je zbirka slovenskih pripovedk prof. Dušice Kunaverjeve, SLOVENSKE LJUDSKE PRIPOVEDKE-SLOVENE LEGENDS. Izšla je v samozaložbi leta 1999. V zbirki so vključene vse najpomembnejše pripovedke slovenskega ljudskega izročila in sicer po zvrsteh od najstarejših kot so Ljubljanski zmaj in Jazonovo potovanje, velikani in vile, turški vpadi krščanske legende in slovenski junaki. Zbirka je izčrpna, lahko bi rekli slovenska zgodovina po ustnem izročilu, njena posebna odlika pa je, da je dvojezična, v angleščini in slovenščini, torej dostopna našim mlajšim generacijam, ki ne berejo slovensko. Primerna je tudi za poučevanje slovenščine.

Knjiga, nad katero sem bila posebno navdušena, je nova izdaja pripovedk pisateljice Lee Fatur z naslovom DOM DEDOV. Rodila se je in odraščala v Zagorju na Pivki. Pripovedke, ki jih je zbrala in objavila kot zbirko prvič leta 1941, so pristne pripovedke, kot so jih pripovedovale babice v Zagorju generacijam otročadi, ki se je ob dolgih zimskih večerih zbirala okrog ognjišča. O tem mi je pripovedoval moj oče, ki je bil tudi z dušo in srcem Zagorec. Knjiga je opremljena s slovarčkom za izraze, ki so prešli iz splošne uporabe. Prof. Silvo Fatur, sam doma iz Zagorja je z ljubeznijo zbral pripovedke in vključil življenjepis pisateljice. Pisatelj F.S. Finžgar, za katerega ga je napisala, je pričakoval, da bo čisto izviren, kot je ona, vendar ni mislil, da ga bo navihanka tako

napisala: Niti črke ni zapisala o sebi – in vendar je v spisu podano vse, kar nam pojasni njen jezik, njeno pristno zagorsko čustvovanje, njeno nemirno dušo, njene sanje, njeno vero.

Tako je govorila o Zagorju, njegovi preteklosti, ljudeh, domišljiji, ki jim je čarala mitološke pojave kot so volkodlaki, bele žene, o dušah, ki se javljajo, o reki Pivki, ki privre iz svojih žrel v jeseni. Pomembno je predvsem povedati, da je jezik Lee Fatur tako lep in pristen, da je ni bilo treba v tej najnovejši izdaji nič preurejati ali popravljati.

Knjiga je bila predstavljena javnosti v Zagorju v decembru in bila v kratkem času razprodana in k sreči nam je uspelo naročiti zadnjih 20 knjig za Avstralijo.

Sedaj pa še nekaj o izredni in lepi knjigi z naslovom UGANKE VAŠČANKE, ki je izšla oktobra meseca. Slovesno predstavljena na tiskovni konferenci v prostorih Slovenskega svetovnega kongresa na Cankarjevi cesti, je bila odmevna v slovenskih medijih. Avtor knjige je Ivan Cimerman, publicist in pesnik, že dolga leta novinar pri Rodni grudi, jo je pripravljaj več let in sem imela priliko spremljati njen razvoj ob obiskih v Sloveniji. To je predvsem knjiga lepih, pomembnih in simboličnih upodobitev značilnosti slovenskega podežolja – prizorov iz dežele, polja, domačije, slovenskih ljudi pri delu in razvedritvi, ki jih je Ivan Cimerman sam posnel na svojih poteh iskanja pristne in starodavne slovenskosti. Svoje slike in uganke je tematsko porazdelil v sklope Reka, Na vasi, Pomlad, Poletje, Jesen, Zima, Obrti in Navade, Običaji, prazniki, tako da skupno predstavljajo cikel letnih časov v življenju naših ljudi. Vsako sliko spremlja uganke, in predstavlja njeno rešitev. V Uvodu pravi avtor:

“Uganke vaščanke poklanjam domačinom in rojakom, ki so se rodili v tujini, in se ob obiskih v domovini sprašujejo po rojstnih krajih in vaseh prababic in pradedkov. Pripotujejo v deželo svojih prednikov, ki so jo

zapustili že pred skoraj sto leti. In se sprašujejo:

Kdo sem? Odkod izviram? Kje je dom mojih staršev in prednikov?”

Ivanova knjiga je odgovor na to vprašanje. Knjiga je delo velike ljubezni do svoje zemlje, svojih ljudi in slovenske dediščine. Takole pravi sam:

“Uganke vaščanke sem napisal zato, da bo ostala podoba naših davnih vasi in ljudi v spominu današnjemu in prihajajočim rodovom. Zato, da bodo v moderni dobi ohranjali naše vasi ne le po tuji, temveč po podedovani, v stoletjih preizkušeni pameti in vedenju.”

Rada bi vam še povedala, da obstaja še ena izredna publikacija, SLOVENIJA V ČASU IN PROSTORU. In sicer je to cela slovenska zgodovina na karti v obsegu 63 cm na 46 cm. Vse od prazgodovine do slovenske državnosti, v drobnem tisku in z vsemi pomembnimi podatki. Na ponudbo je v Baragovi knjižnici.

SLOVENSKI PRAVOPIS in UGANKE VAŠČANKE lahko naročite pri Mladinski knjigi, v spletni trgovini www.emka.si, ali na telefonsko številko tel. 0011 386 1 241 3146 ali na naslov: Mladinska knjiga, d.o.o., Šubičeva ulica 3, 1000 Ljubljana, fax. 0011 386 01 251 1527

DOM DEDOV in SLOVENSKE PRIPOVEDKE bodo na ponudbi za nakup v Baragovi knjižnici. SLOVENIJA V PROSTORU IN ČASU je že na razpolago.

Saša Ceferin

Svet slovenskih organizacij v Avstraliji vabi na 8. SLOVENSKI FESTIVAL, ki bo 6. in 7. aprila 2002 v Slovenskem društvu Ivan Cankar v GEELONGU. Sveta maša bo v soboto, 6. aprila, ob 10. uri.